

Coming out. Coming out?! A leszbikus, meleg, biszexuális és transznemű (LMBT) emberek identitásfejlődése az előítéletek kereszttüzeiben

Versegi Anikó

SZTE Egészségtudományi és Szociális Képzési Kar
szociális munkás alapszakos hallgató

A leszbikus, meleg, biszexuális és transznemű (LMBT) emberek társadalmi kirekesztést szenvednek el a legfontosabb szocializációs színtereken, a foglalkoztatásban, valamint az egészségügyben. A többségi társadalomban a szexuális kisebbségek láthatatlansága, a téma tabusítása és nem megfelelő médiabeli reprezentációja gerjeszti az előítéletességet. Egy hazai LMBT-kutatásból kiderült, hogy a válaszadók nagy része azért nem vállalhatja fel önmagát, mert a heteroszexualitás a társadalmi megbecsülés alapvető feltétele (*Takács-Mocsonaki-P. Tóth, 2008*). Az LMBT emberek általában serdülőkorukban ébrednek rá szexuális orientációjukra, azonban stigmatizációtól való félelmük miatt magukra maradnak az identitáskrízis időszakában – szeretteik, tanáraik megkérdése helyett az internetről tájékozódnak. Az LMBT identitás kialakulását és felvállalását (coming out) tehát rendkívül megnehezíti a többségi társadalom „mással szembeni intoleranciája. Kutatásom hipotéziseként megállapítottam, hogy a szexuális kisebbségek a társadalmi kirekesztés elkerülése érdekében rejtőzködésre kényszerülnek, azonban láthatatlanná válásuk tovább növeli az előítéletességet. A 2006-os European Social Survey eredményei azt mutatták, hogy „közepesen előítéletes” hazánkban kiemelkedően magas a rejtőzködők aránya, mivel a többségi társadalmat képviselő válaszadók mindössze 6%-a rendelkezett meleg ismerőssel. Ez az arány Csehországban 12%, míg az Egyesült Királyságban több mint 50% volt. Kutatásom során tíz LMBT emberrel készítettem mélyinterjút: hat meleg férfivel, egy leszbikus nővel, egy transznemű férfivel és két transznővel. A mintavételt hólabdamódszerrel valósítottam meg. A mélyinterjúk felvétele mellett fél évig terepmunkát végeztem a Dél-Alföldi Melegek Baráti Körében (DAMKÖR), ill. lehetőségem nyílt részt venni egy HIV-prevenációs workshopon a Pluss Egyesület és Háttér Társaság szervezésében.

Minden válaszadó tapasztalt közvetlen környezetében szóbeli előítéletességet, „buzizást”, valamint legtöbbször szocializációs színtereken történő tabusításról és nem megfelelő médiabeli reprezentációról is beszámoltak. A Meleg Méltóság Menetén rendszeresen résztvevő Laura (28) szerint „*a melegfelvonulásról közvetített kép félrevezető, mivel mindig csak azt a pár transzvesztitát mutatják a TV-ben.*” Attila (22) édesanyja és bátyja a felvonulás médiabeli extrémizációjából kiindulva teljesen félreértelmezték a férfi coming out-ját: „*...meg vannak arról győződve, hogy ezt titkolni kell, mert ha ők ketten elfogadják, zászlókkal fogok felvonulni az utcán!*” Válaszóim nem tartották ugyan ezeket a jelenségeket diszkriminációnak – feltehetőleg az énvédő mechanizmusok miatt –, viszont abban mindannyian egyet értettek, hogy szexuális orientációjuk felvállalhatóbb volna egy toleráns(abb) társadalomban.

Eredményeim alátámasztják hipotézisemet, miszerint a kirekesztő mechanizmusok gátló tényezőkként lépnek fel a harmonikus LMBT identitás kialakulásában, elfogadásában és elfogadtatásában. Véleményem szerint az LMBT emberek esélyegyenlőségét tananyagbeli láthatóságuk növelésével, reális médiabeli reprezentációval és az oktatásban megvalósuló előítélet prevencióval kell elősegítenünk.